

Пенсія по інвалідності чи за віком – ви маєте право вибору!

Чимало громадян, які отримують пенсію по інвалідності, при досягненні пенсійного віку цікавляться тим чи залишатись їм на пенсії по інвалідності, чи переходити на пенсію за віком.

Важливо пам'ятати, що особі, яка має одночасно право на різні види пенсії (наприклад, по інвалідності та за віком), – призначається один із цих видів пенсії за її вибором.

Закон України від 09 липня 2003 року № 1058-IV "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (далі – Закон), передбачає, що пенсія по інвалідності призначається в разі настання інвалідності, що спричинила повну або часткову втрату працездатності, за наявності страхового стажу від 1 до 14 років залежно, зокрема, від віку, в якому встановлено інвалідність.

Особи, яким установлено інвалідність після досягнення пенсійного віку передбаченого статтею 26 цього Закону, тобто 60-ти років, мають право на пенсію по інвалідності за наявності страхового стажу не менше 15 років.

Якщо інвалідність настала в період проходження строкової військової служби або внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у масових акціях громадського протесту в Україні з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революції Гідності), у особи, яка звернулася за медичною допомогою у період з 21 листопада 2013 року по 30 квітня 2014 року, то пенсія по інвалідності призначається особі незалежно від наявності страхового стажу.

Розмір пенсії по інвалідності визначається в залежності від групи I – 100 %; II – 90 %; III – 50 % пенсії за віком, при цьому під час обчислення до страхового стажу включаються періоди роботи з дня встановлення інвалідності до досягнення особою права на призначення пенсії за віком.

Тобто, якщо особі призначено пенсію по інвалідності у віці 25 років при страховому стажі 2 роки, то під час визначення розміру її пенсії буде враховано страховий стаж, який вона мала б змогу набути до досягнення 60-років, тобто 35 років (так званий «додатковий стаж»). Отже страховий стаж особи для обчислення пенсії по інвалідності буде складати 36 років.

У випадку, якщо особа, яка претендує на пенсію по інвалідності у пізнішому віці та в подальшому планує отримувати пенсію за віком, їй необхідно звертати увагу на той факт, що для призначення пенсії за віком свого страхового стажу необхідно мати відповідно до вимог статті 26 Закону.

Наприклад, якщо непрацюючій особі призначено пенсію по інвалідності у 2018 році після досягнення нею 57 років за наявності страхового стажу 14 років, то при виповненні пенсійного віку 60 років вона не буде мати права на призначення пенсії за віком, оскільки відповідно до статті 26 Закону для набуття права на пенсію за віком в 2021 році їй необхідно мати страхового стажу не менше 28 років.

Разом з тим, якщо особа після призначення пенсії по інвалідності

продовжувала працювати щонайменше 24 місяці не залежно від перерв, який не враховано при обчисленні пенсії по інвалідності та на момент досягнення 60-років має страховий стаж, що відповідає вимогам статті 26 Закону, то при переході на пенсію за віком буде застосовано середню заробітну плату (дохід), визначений частиною 2 статтею 40 Закону для обчислення пенсії (за три календарні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії).

Звертаємо увагу, що непрацюючі особи з інвалідністю за наявності необхідного страхового стажу, визначеного частиною другою статті 33 Закону, мають право на обчислення пенсії по інвалідності в розмірі за віком.

Вирішальним аргументом є питання доцільності. Переведення з одного виду пенсії на інший здійснюють на підставі документів про стаж, заробітну плату (дохід), а також інших документів, що містяться у пенсійній справі, або з урахуванням додаткових даних про стаж і зарплату, які не було враховано під час призначення пенсії по інвалідності чи було набуто після призначення пенсії по інвалідності. Наголошуємо, що пенсію по інвалідності може бути обчислено в розмірі пенсії за віком пенсіонерів, який не працює та за наявності повного страхового стажу, а саме для чоловіків – 35 років, для жінок – 30 років.

Начальник Головного управління

Ігор МОСКАЛИК

**Головне управління
Пенсійного фонду України
в Тернопільській області**

02.12.2021